

અનુક્રમણિકા

1. અલ્લાહ આપણાથી મોહબ્બત કરે છે અને આપણે અલ્લાહથી મોહબ્બત કરીએ છીએ	5
2. નિયત.....	7
3. અલ્લાહના નામ વડે.....	10
4. ઉસૂલે દીનનો પરિચય.....	12
5. તોહીદ.....	14
6. અદ્દલ.....	18
7. નબુવ્વત.....	21
8. ઈમામત.....	25
9. કયામત.....	29
10. નજસત.....	31
11. મુતલહેરાત.....	32
12. તહારત.....	34
13. નમાઝની તૈયારી.....	35
14. વુઝૂને તોડવાવાળી વસ્તુઓ.....	36
15. સંપૂર્ણ વુઝૂ.....	37

16. નમાઝને તોડવાવાળી વસ્તુઓ.....	38
17. નમાઝનો સમય.....	39
18. નમાઝની નિયત.....	40
19. તા'કીબાત.....	43
20. નમાઝ કેવી રીતે પઢવી.....	45
21. રોઝા.....	51

સબક 1 : અલ્લાહ આપણાથી મોહબ્બત કરે છે અને

આપણે અલ્લાહથી મોહબ્બત કરીએ છીએ.

અલ્લાહથી મોહબ્બત કરવા માટે આપણે તેનો હુકમ માનવો જોઈએ.

અલ્લાહનો હુકમ કેવી રીતે માનવો જોઈએ ?

અલ્લાહનો હુકમ માનવા માટે આટલું કરવું જોઈએ :

- એવાં કાર્યો કરવાં કે જેવાં કાર્યોની અલ્લાહ આપણી પાસે અપેક્ષા રાખે છે, જેવાં કે નમાઝ પઢવી, માબાપ સાથે ભલાઈ કરવી, વગેરે.
- એવાં કાર્યો ન કરવાં કે જે આપણે કરીએ તો અલ્લાહને પસંદ ન આવે. દા.ત., ચોરી કરવી, ગરમ ગરમ ખાવાનું મોઢામાં નાખી દેવું, વગેરે.

આપણે મુસલમાન છીએ. અને ઈસ્લામમાં એટલા માટે માનીએ છીએ કે આપણે અલ્લાહની સાથે મોહબ્બત કરીએ છીએ.

ઈસ્લામ અલ્લાહનો દીન છે. અલ્લાહ તઆલા કુરઆને મજીદમાં ફરમાવે છે :

પારા-૩, સૂરએ આલે ઈમરાન, સૂરા-૩, આયત-૧૯

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

(ખરેખર અલ્લાહ પાસેનો દીન ઈસ્લામ જ છે.)

બધા ૧,૨૪,૦૦૦ નબીઓ - હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામથી હઝરત મોહંમદ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ સુધી - લોકોને બતાવતા રહ્યા કે અલ્લાહની વાત કેવી રીતે માનવી અને તેની ઈબાદત કેવી રીતે કરવી.

જે કાંઈ આપણે કરીએ તે આપણે ફક્ત 'કુર્બાન ઈલલ્લાહ' જ કરવું જોઈએ અને જે કાંઈ આપણી પાસે હોય તેના બદલામાં અલ્લાહનો શુક્ર માનવો જોઈએ.

સબક 2 : નિયત

નિયત એટલે કે આપણો ઈરાદો.

આપણાં દરરોજનાં કાર્યોમાં આપણે જે કાંઈ કરીએ તે વખતે આપણે ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે તેના માટે નિયત ‘કુર્બતન ઈલ્લાહ’ની જ હોય.

હું મારા જીવનમાં બધાં જ કાર્યો ‘કુર્બતન ઈલ્લાહ’ની નિયતથી જ કરીશ કારણ કે મારે અલ્લાહની રજા જોઈએ છે.

માટે, આપણે જે કાંઈ કાર્યો કરીએ તે કાર્યો કરતાં પહેલાં આપણને ખબર હોવી જોઈએ કે આપણે તે કાર્યો શા માટે કરી રહ્યા છીએ. એટલે કે આપણે તે કાર્યો અલ્લાહની કુર્બત માટે જ કરી રહ્યા છીએ, પછી તે નમાઝ હોય, રોઝા હોય કે પછી કોઈ અન્ય નેક કાર્ય હોય. દા.ત., મમ્મીની વાત સાંભળવી, રહેમદિલીથી વર્તવું, મિત્રની મદદ કરવી, ટીચરની અદબ જાળવવી, એ બધું ‘કુર્બતન ઈલ્લાહ’ જ હોવું જોઈએ.

કોઈ પણ સારું કાર્ય કરતી વખતે આપણે વિચારવું જોઈએ કે આપણે આ કાર્ય એટલા માટે કરી રહ્યા છીએ કે અલ્લાહ આપણને જોઈ રહ્યો છે અને આપણે જે કાંઈ કરીએ છીએ તે બધી અલ્લાહને ખબર છે અને આપણું આ નેક કાર્ય અલ્લાહની રજા મેળવશે.

એવી જ રીતે કે જેમ કોઈ ટીચર આપણી સાથે રહેમદિલીથી વર્તતા હોય, તો આપણે દિલથી તેમનાં આપેલાં કાર્યો કરી દઈએ છીએ કે જેથી તેમને ખુશી થાય, અથવા તો આપણો કોઈ સારો મિત્ર હોય કે જે આપણને સારી સારી ભેટ આપતો હોય તો આપણને પણ મન થશે કે આપણે હંમેશા તેના મિત્ર બન્યા રહીએ અને આપણે પણ તેને સારી સારી ભેટ આપીએ કે જેથી તે મિત્ર આપણને વધારે ચાહે.

અલ્લાહ પણ આપણી સાથે એટલી જ મોહબ્બત કરે છે અને આપણને એટલી બધી નેઅમતો આપેલી છે કે આપણે તેની કુર્બત અને તેની રજા શોધતા જ રહેવું જોઈએ અને આપણે સારા માણસ બનીને તેને આપણાથી રાજી કરવો જોઈએ.

દરરોજ સવારે આપણે વિચારવું જોઈએ કે આજે હું સારો માણસ બનીને અલ્લાહને રાજી કરીને તેની કુર્બત મેળવીશ. આખા દિવસ દરમિયાન આપણે વિચારતા રહેવું જોઈએ કે “અલ્લાહ મને જોઈ રહ્યો છે. હું આ કાર્ય કરીશ તો અલ્લાહ મારાથી રાજી થશે કે નારાજ થશે ?” જો તેનો

જવાબ એવો હોય કે અલ્લાહ રાજી થશે તો આપણે એ કાર્ય કરી લેવું જોઈએ કે જેથી આપણને અલ્લાહની કુર્બત મળે અને જો જવાબ એ હોય કે અલ્લાહ નારાજ થશે તો આપણે એવા કાર્યોથી દૂર રહેવું જોઈએ.

સબક 3 : અલ્લાહના નામ વડે

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(નામ વડે અલ્લાહના કે જે રહમાન અને રહીમ છે.)

અલ્લાહે આપણને એટલી બધી નેઅમતો આપી છે કે કોઈ પણ કાર્ય કરતાં પહેલાં આપણે

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (બિસ્મિલ્લાહિર રહમાનિર રહીમ) કહેવું જોઈએ.

જો આપણે بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ કહેવાની ટેવ પાડી દઈએ તો અલ્લાહ આપણી મદદ કરે છે અને અલ્લાહ આપણાથી શયતાનને દૂર રાખે છે જેથી શયતાન આપણા કાર્યોને બગાડી ન શકે.

કિસ્સો : રોકાઈ જાઓ !

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ ફરમાવ્યું છે કે, “કયામતના દિવસે કેટલાક લોકોને તેમની બદીઓના કારણે જહન્નમ તરફ લઈ જવામાં આવશે.

પરંતુ તેમાંથી કેટલાક લોકો એવા હશે કે જેમને દુનિયામાં દરેક કાર્ય કરવાના પહેલાં

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ કહેવાની ટેવ હશે.

જ્યારે તે લોકોને ફરિશ્તાઓ જહન્નમ તરફ લઈ જશે તો જહન્નમના દરવાજામાં દાખલ થતાં પહેલાં તેઓ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ કહેશે.

અલ્લાહ ફરિશ્તાઓને હુકમ કરશે કે, “રોકાઈ જાઓ ! જેના મોઢેથી મારું નામ નીકળે, તેને હું જહન્નમમાં બાળીશ નહીં.”

સબક 4 : ઉસૂલે દીનનો પરિચય

જેવી રીતે ઝાડનાં મૂળ હોય છે અને તેની ડાળીઓ હોય છે તેવી જ રીતે ઈસ્લામનાં મૂળ અને ડાળીઓ છે.

- ઉસૂલે દીન : ઈસ્લામનાં મૂળ
- ફુરુએ દીન : ઈસ્લામની ડાળીઓ

જેવી રીતે ઝાડ માટે ડાળીઓ કરતાં મૂળનું મહત્વ વધારે હોય છે તેવી જ રીતે ઈસ્લામમાં પણ ફુરુએ કરતાં ઉસૂલનું વધારે મહત્ત્વ છે.

જો કોઈ ઝાડની ડાળીઓને કાપી નાખવામાં આવે તો પણ તે ઝાડ જીવતું રહેશે, પરંતુ જો તેના મૂળને જ કાપી નાખવામાં આવે તો તે ઝાડ મરી જશે.

જો આપણે ઉસૂલે દીનને ન સમજીએ તો આપણું ઈમાન મરી જશે કારણ કે ઉસૂલે દીન ઈસ્લામનાં મૂળ છે.

દરેક મુસલમાને પોતાની સમજ પ્રમાણે સારામાં સારી રીતે ઉસૂલે દીનને સમજવાં જોઈએ.

ઉસૂલે દીન પાંચ છે :

1. તોહીદ - અલ્લાહ એક છે
2. અદ્લ - અલ્લાહ ઈન્સાફવાળો છે
3. નબુવ્વત - અલ્લાહે મોકલેલ ૧,૨૪,૦૦૦ પયગમ્બરો
4. ઈમામત - અલ્લાહે મોકલેલ બાર ઈમામો
5. કયામત - હિસાબ કિતાબનો દિવસ

સબક 5 : તોહીદ

તોહીદ એટલે અલ્લાહ એક છે.

કુરઆને મજીદમાં તોહીદને સૂરએ ઈખ્લાસમાં સમજાવવામાં આવી છે.

સૂરએ ઈખ્લાસની વિશિષ્ટતાઓ :

- સૂરએ ઈખ્લાસ મક્કી છે.
- તેની ચાર આયતો છે.
- કુરઆને મજીદમાં તે ૧૧૨ નંબરનો સૂરો છે.
- આ સૂરો કુરઆને મજીદના વધારે ફઝીલત ધરાવનારા સૂરાઓમાંથી એક સૂરો છે.
- આ સૂરો ત્યારે નાઝિલ થયો કે જ્યારે યહૂદીઓએ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને અલ્લાહનું વાર્ણન કરવાનું કહ્યું.

ચાલો, આપણે સૂરએ ઈખ્લાસને પઢીને ‘લા ઈલાહા ઇલ્લલ્લાહ’ એટલે કે ‘કોઈ ખુદા નથી સિવાય અલ્લાહના’ આ વાતને સમજીએ.

‘ઈખ્લાસ’ એટલે કે ‘એકત્વ.’ તેનો અર્થ એ કે સૂરએ ઈખ્લાસ અલ્લાહના એકત્વનું બહુ જ સારી રીતે વર્ણન કરે છે. આ સૂરો આપણને સમજાવે છે કે શા માટે અને કેવી રીતે અલ્લાહ એક જ છે. માટે આ સૂરાને ક્યારેક સૂરએ ‘તોહીદ’ પણ કહેવાય છે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

اللَّهُ الصَّمَدُ

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

શું તમે જાણો છો કે આ સૂરાની ત્રણ વાર તિલાવત કરવી તેનો સવાબ એટલો બધો છે કે જાણે આપણે આખા કુરઆને મજીદને પઢી લીધું હોય ?

- જ્યારે આ સૂરાની તિલાવત એક વાર કરવામાં આવે છે ત્યારે તિલાવત કરનારા ઉપર અલ્લાહની રહેમત વરસે છે.
- જ્યારે આ સૂરાની તિલાવત બે વાર કરવામાં આવે છે તો તિલાવત કરનારના આખા પરિવાર ઉપર રહેમત વરસે છે.
- જ્યારે આ સૂરાની તિલાવત ત્રણ વાર કરવામાં આવે છે ત્યારે અલ્લાહની રહેમત તિલાવત કરનાર ઉપર, તેના પરિવાર ઉપર અને તેના પાડોશીઓ ઉપર વરસે છે.

જ્યારે તમે તોહીદમાં માનો તો એનો અર્થ એ કે તમે માનો છો કે :

- અલ્લાહ એક જ છે કે જેની તમે ઈબાદત કરો છો,
- ફક્ત અલ્લાહ ઉપર જ તમે આધાર રાખો છો અને
- ફક્ત અલ્લાહ માટે જ તમે બધાં કાર્યો કરો છો.

જ્યારે તમે ખરેખર અલ્લાહ પર આધાર રાખતા થઈ જશો તો તમને કોઈની પણ જરૂર નહીં રહે અને તમે કોઈનાથી પણ ડરશો નહીં.

કિસ્સો : અલ્લાહનું વજૂદ - ચરખો

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ એક વાર પોતાના સહાબીઓ સાથે જઈ રહ્યા હતા કે આપે એક વૃધ્ધ સ્ત્રીને ચરખા પર કામ કરતી જોઈ.

તે સ્ત્રી કામ કરતાં કરતાં અલ્લાહનો શુક્ર અદા કરતી હતી, અલ્લાહે જે નેઅમતો તેને આપી હતી તેના માટે.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ તેને સલામ કરી અને પૂછ્યું કે, “તમારું ઈમાન ઘણું સારું છે. શું તમે મને બતાવશો કે તમે કઈ રીતે અલ્લાહને માનતાં થયા ?”

તે સ્ત્રીએ જવાબ આપ્યો કે, “યા રસૂલલ્લાહ ! જો હું મારા ચરખાને હલનચલન ન આપું તો તે ફરશે નહીં.

જો ચરખા જેવી એક સામાન્ય વસ્તુને આપણે હલનચલન ન આપીએ તો એ આપમેળે નહીં ફરે, તો પછી કોઈ પણ જાતની કુદરત વગર આખીને આખી કાએનાત કેવી રીતે હલનચલન કરી રહી છે.

આ ખરેખર કોઈ અઝીમ હસ્તી હશે કે જે તેને ચલાવી રહી છે. આ અઝીમ હસ્તી દરેક આણું પર કાબૂ ધરાવે છે. આ અઝીમ હસ્તી અલ્લાહ જ હોઈ શકે કે જે બધી વસ્તુઓનો ખાલિક અને મૌલા છે.”

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ તે વૃધ્ધ સ્ત્રીના જવાબથી ઘણા ખુશ થયા. આપ પોતાના સહાબીઓને કહેવા લાગ્યા કે, “જુઓ, આ વૃધ્ધ સ્ત્રી કેવી રીતે એક સીધી સાદી વાતથી અલ્લાહ વિષે જાણી ગઈ છે ! તમારું ઈમાન પણ એના જેવું અટલ હોવું જોઈએ.”

સબક 6 : અદ્લ

અદ્લ એટલે કે અલ્લાહ ઈન્સાફવાળો છે.

અલ્લાહના ઈન્સાફનો એ અર્થ નથી કે અલ્લાહ બધા માટે સરખો છે. ઈન્સાફ અને સરખાપણું એ એક વસ્તુ નથી.

જ્યારે અલ્લાહ માટે ઈન્સાફ શબ્દ વાપરવામાં આવે છે તો તેનો અર્થ એ થાય છે કે અલ્લાહ પોતાની ખિલ્તની જરૂરિયાત માટે સંતુલન જાળવી રાખે છે.

વાર્તા

એક શહેરમાં એક ડોક્ટર, એક ઝવેરી અને એક ચોર રહેતા હતા.

દરરોજ સવારે તે બધા અલ્લાહ પાસે દુઆ માગતા હતા કે તે તેમને વધુને વધુ નેઅમતો આપે.

એક દિવસે ચોરે નિર્ણય કર્યો કે હું આજે ઝવેરીના ઘરમાં ચોરી કરીશ, પરંતુ તે બીમાર થઈ ગયો અને તેણે ડોક્ટર પાસે જવું પડ્યું.

ઝવેરી તે દિવસે વધારે કમાઈ શક્યો નહીં કારણ કે તે દિવસે વરસાદ હતો અને તેની પાસે કોઈ ગ્રાહક આવ્યો નહીં.

હવે ચાલો, આપણે એ વાર્તાનો અભ્યાસ કરીએ :

ચોર બીમાર થઈ ગયો એટલે એવું લાગે છે કે તેની સાથે અલ્લાહે નાઈન્સાફી કરી.

ડૉક્ટરને ચોરના રૂપમાં એક નવો દર્દી મળ્યો એટલે એવું લાગે છે કે અલ્લાહે ડૉક્ટરની સાથે ઈન્સાફ કર્યો.

વરસાદના કારણે ઝવેરીની દુકાન ચાલી નહીં એટલે એવું લાગે છે કે અલ્લાહે તેની સાથે નાઈન્સાફી કરી.

તો શું અલ્લાહે બધાની સાથે ઈન્સાફ કર્યો ? આપણે જોઈ રહ્યા છીએ કે ઈન્સાફ અને નાઈન્સાફી અદ્વનું યોગ્ય રીતે વર્ણન કરી શકતા નથી. અદ્વને સમજવા માટે આપણે સમજી લેવું જોઈએ કે અલ્લાહ પોતાની ખિલ્તની જરૂરિયાતમાં સંતુલન રાખે છે.

ચાલો, ફરીથી આપણે આ વાર્તાનો અભ્યાસ કરીએ :

ડૉક્ટરને અલ્લાહની નેઅમત મળી કારણ કે તેનો દર્દી વધ્યો.

ચોરને અલ્લાહની નેઅમત મળી કારણ કે તેની બીમારીએ તેને ચોરી કરવાથી બચાવી લીધો.

ઝવેરીને અલ્લાહની નેઅમત મળી કારણ કે તેની દુકાન ન ચાલી હોવા છતાંય તે ચોરીથી બચી ગયો.

તો આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે ‘અદલ’ એટલે કે અલ્લાહ ઈન્સાફવાળો છે કારણ કે તે પોતાની ખિલ્કતની જરૂરિયાતમાં સંતુલન રાખે છે.

સબક 7 : નબુલ્લત

આપણે જંગલી જાનવરોને જોવા માટે જંગલોનું પર્યટન કરીએ છીએ, પરંતુ ત્યાં આપણને કઈ બાજુ જવું તેની ખબર પડતી નથી તો આપણે શું કરીએ છીએ ? આપણે જંગલમાં ફરવા માટે એક ગાઈડને લઈ જઈએ છીએ.

ગાઈડ કેવો હોવો જોઈએ ?

1. તે રસ્તાનો જાણનાર હોવો જોઈએ.
2. સાચો હોવો જોઈએ.
3. પોતાના કાર્યોમાં ભૂલો કરતો ન હોવો જોઈએ.
4. ભરોસાપાત્ર હોવો જોઈએ.

અલ્લાહે આપણી પાસે ૧,૨૪,૦૦૦ નબીઓ મોકલ્યા કે જેથી આપણી હિદાયત કરે. આપણા પહેલા નબી હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામ છે અને છેલ્લા હઝરત મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ છે.

નબી એવા હોવા જોઈએ કે આપણે તેમના ઉપર ભરોસો કરી શકીએ. નબી આપણી હિદાયત માટે અલ્લાહ તરફથી આવેલ સાચા માણસ છે. નબીઓને અલ્લાહે શિખવાડ્યું છે કે આપણને તેઓ બતાવે કે દુનિયા અને આખેરતમાં કેવો રસ્તો અપનાવવો જોઈએ. અલ્લાહ જાણે છે કે જે માણસને તેણે નબી તરીકે પસંદ કરી લીધો છે તે સાચો છે અને બૂરાઈથી દૂર રહેનારો છે.

દરેક નબી અલ્લાહનો પયગામ તબક્કાવાર દુનિયામાં લાવ્યા, તેઓ કેટલું લાવ્યા તે વાત તેમની ઉમ્મત કેટલું સમજી શકતી હતી તેના ઉપર આધારિત હતી.

જેમ જેમ લોકોનો વિકાસ થતો ગયો અને વધુને વધુ વાતો સમજવા લાગ્યા તેમ તેમ અલ્લાહે તેના નબીઓ વડે લોકોને વધુને વધુ વાતો શિખવાડી.

આપણા નબી હઝરત મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ આવ્યા ત્યાર સુધી અલ્લાહે ઈસ્લામનો પૂરો પયગામ આપ્યો ન હતો.

નબીઓ સામાન્ય રીતે પોતાની શરીઅતને એક કિતાબમાં લખી રાખતા હતા.

આવી કિતાબોને ‘આસમાની કિતાબો’ કહેવાય છે.

જે આસમાની કિતાબ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ પર નાઝિલ થઈ તેનું નામ ‘કુરઆન’ છે.

નબીઓ આપણને બતાવે છે કે સારા મુસલમાન કેવી રીતે બનવું. આપણને શિક્ષકોની જેમ જ શિખવાડે છે. આપણે જેમ માણસ છીએ તેવી જ રીતે નબીઓ પણ માણસ છે. આ એટલા માટે કે તેમણે શિખવાડેલી વાતો પર આપણે અમલ કરી શકીએ અને તેઓ આપણા માટે ઉદાહરણરૂપ બની રહે.

કિસ્સો : રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ અને ઘરડી સ્ત્રી

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ દરરોજ જે રસ્તા ઉપરથી પસાર થતા હતા, તે રસ્તા ઉપર એક ઘરડી સ્ત્રીનું ઘર હતું. તે ઘરડી સ્ત્રી દરરોજ આપના ઉપર ક્યારો નાખતી હતી, પરંતુ આપે કદી તેના પર ગુસ્સો ન કર્યો.

એક દિવસ જ્યારે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ તેના ઘર પાસેથી પસાર થયા ત્યારે આપની ઉપર કોઈએ ક્યારો ફેંક્યો નહીં.

આપ રોકાયા અને તે ઘરડી સ્ત્રીના પાડોશીને તેની ખબરઅંતર પૂછવા લાગ્યા. પાડોશીએ કહ્યું કે, “તે ઘરડી સ્ત્રી આજે બીમાર છે અને પથારીવશ છે.”

એટલે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ તેની ખબરઅંતર પૂછવા તેની પાસે ગયા, એટલા માટે કે બીમારોની ખબરઅંતર પૂછવી એ નેક કાર્ય છે.

પેલી ઘરડી સ્ત્રીએ વિચાર કર્યો કે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ તેને ધમકી આપવા આવ્યા છે. તેણે પૂછ્યું, “હું બીમાર થઈ જાઉં ત્યાં સુધી મને ધમકી આપવા માટે કેમ રાહ જોઈ ? તમે ત્યારે કેમ ન આવ્યા કે જ્યારે હું તંદુરસ્ત હતી ?”

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ તેને જવાબ આપ્યો કે, “હું તમને ધમકી આપવા નથી આવ્યો, પરંતુ તમારી ખબરઅંતર પૂછવા આવ્યો છું કારણ કે અલ્લાહ આપણને હુકમ કરે છે કે બીમારોની દેખભાળ કરો.”

પેલી ઘરડી સ્ત્રી આશ્ચર્યમાં પડી ગઈ. તેણે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ સાથે આવું અભદ્ર વર્તન કર્યું હતું તેમ છતાંય રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ તેની સાથે કેટલી બધી રહેમદિલીથી વર્તી રહ્યા છે ! તેણે નક્કી કરી લીધું કે તે હવે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમનું આજ્ઞાપાલન કરશે અને તે મુસલમાન થઈ ગઈ.

સબક 8 : ઈમામત

ઈમામ આપણા હાદી અને સરદાર છે.

નબીની જેમ જ ઈમામને પણ પોતાના સમયમાં બધા લોકોમાં સૌથી વધારે સંપન્ન હોવું જરૂરી છે.

જેવી રીતે કે એક બિલ્ડર બિલ્ડીંગ બનાવે છે, તેવી જ રીતે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ ઈસ્લામનું માળખું તૈયાર કર્યું એટલે સુધી કે તે સંપૂર્ણ થઈ ગયું.

ઈમામ ઈસ્લામના તે માળખાની દેખરેખ રાખનારા છે.

ઈમામ અલ્લાહ તરફના જ હોવા જોઈએ. તેઓ કદીય પણ અલ્લાહને નારાજ કરે તેવાં કાર્યો કરતા ન હોવા જોઈએ અને તેઓ મોઅજિઝા કરી શકતા હોવા જોઈએ.

આપણા છેલ્લા ઈમામ, હઝરત ‘ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ’ આજે પણ હયાત છે અને આપણી સાથેને સાથે જ છે. તે આપણી હિદાયત કરી રહ્યા છે. હવે આપણી ફરજ છે કે તેમને ભૂલી ન જઈએ અને તેમને રાજી કરીએ.

દરેક અઠવાડિયામાં આપણાં કાર્યોને આપણા ઈમામ જુએ છે.

આપણા નેક કાર્યોથી તેઓ ખુશ થાય છે, પરંતુ આપણાં બૂરા કાર્યોથી તેઓ દુઃખી થઈ જાય છે.

માટે આપણે ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે આપણે ઈમામને નારાજ ન કરીએ.

જ્યારે પણ આપણી સામે આપણા બારમા ઈમામનું નામ લેવામાં આવે તો :

- આપણે ઊભા થઈ જવું જોઈએ,
- આપણો જમણો હાથ માથા પર મૂકવો જોઈએ અને
- માથું નમાવીને તેમની અદબ કરવી જોઈએ.

રસૂલલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ ફરમાવ્યું છે કે, “તેવો મુસલમાન કે જે ઈમામે ઝમાનાને ઓળખ્યા વગર મરી જાય, તે જાહેલિયતના મોતે મરે છે.”

નબીઓની જેમ જ ઈમામો પણ :

- અલ્લાહના પસંદ થયેલા હોવા જોઈએ,
- માઅસૂમ એટલે કે ભૂલથી પણ ભૂલો કરનારા ન હોવા જોઈએ,
- મોઅજિઝા કરનારા હોવા જોઈએ,
- તેઓ પોતાના જમાનાના સૌથી સારા અખ્લાકવાળા અને સૌથી વધારે ઈલ્મવાળા હોવા જોઈએ.

આટલું કરીને આપણે આપણા ઈમામને રાજી કરી શકીએ છીએ :

- માબાપ સાથે સારો વર્તીવ કરીને,
- સમય પર નમાઝ પઢીને,
- તમારા નાના ભાઈ અથવા બહેનની સાથે સારું વર્તન કરીને.

આપણા બાર ઈમામનાં નામ શીખો :

- પહેલા ઈમામ, હઝરત ઈમામ અલી અલૈહિસ્સલામ
- બીજા ઈમામ, હઝરત ઈમામ હસન અલૈહિસ્સલામ
- ત્રીજા ઈમામ, હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામ
- ચોથા ઈમામ, હઝરત ઈમામ અલી ઝૈનુલ આબેદીન અલૈહિસ્સલામ

- પાંચમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મોહંમદ બાકિર અલૈહિસ્સલામ
- છઠ્ઠા ઈમામ, હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામ
- સાતમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મૂસા કાઝિમ અલૈહિસ્સલામ
- આઠમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ અલી રઝા અલૈહિસ્સલામ
- નવમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મોહંમદ તકી અલૈહિસ્સલામ
- દસમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામ
- અગિયારમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામ
- બારમા ઈમામ, હઝરત ઈમામ મોહંમદ મહદી અલૈહિસ્સલામ

સબક 9 : ક્યામત

ક્યામત એટલે કે હિસાબનો દિવસ.

ઉસૂલે દીનની અંદર ક્યામત એટલે ક્યામતના દિવસ ઉપરનું ઈમાન.

આ દિવસે આપણે અલ્લાહને આપણાં કાર્યોનો જવાબ આપવાનો છે.

અલ્લાહ તઆલા કુરઆને મજીદમાં ફરમાવે છે :

પારા-૨૮, સૂરએ મુલ્ક, સૂરા-૬૭, આયત-૨

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ

الْغَفُورُ

(તે એ જ છે કે જેણે મોત અને જીવનનું સર્જન કર્યું કે તમને અજમાવે કે તમારામાંથી કોણ

અમલમાં સર્વશ્રેષ્ઠ છે અને તે અઝીઝ (ઈજ્જતવાળો) અને ગફૂર (મગ્ફેરત કરનારો) છે.)

ક્યામતની શી જરૂર છે ?

- અલ્લાહે આપણને મક્સદ વગર પેદા કર્યા નથી કે આપણે મરી જઈએ એટલે આપણો અંત આવી જાય.
- અહલ, આપણાં બધાં નેક કાર્યોનો બદલો આ દુનિયામાં મળી જતો નથી જેવાં કે મસ્જિદ બનાવવી, બાળકને અલ્લાહ વિષે શિખવાડવું. આવા કાર્યોને ‘સવાબે જારિયા’ કહેવામાં આવે છે.

એટલે આપણને જરૂર છે કયામતના દિવસની કે જ્યારે આપણને આપણાં કાર્યોનો પૂરેપૂરો બદલો મળી જશે.

આખેરત :

આપણને બતાવવામાં આવ્યું છે કે આપણે જન્મતની ગમે જેટલી સારી કલ્પના કરી લઈએ, જન્મત તેના કરતાં વધારે સારી હશે. આપણે કદીય જન્મતની સુંદરતાની કલ્પના સુધી નહીં પહોંચી શકીએ.

અલ્લાહે દરેકનું સર્જન છેવટે તો તેને જન્મત આપવા માટે કર્યું છે. જો આપણે એવાં જ કાર્યો કરીએ કે જે અલ્લાહને પસંદ છે અને એવાં કાર્યોથી દૂર રહીએ કે જે અલ્લાહને નાપસંદ છે, તો આપણે બધા જન્મતમાં જઈશું.

સબક 10 : નજસતનો પરિચય

નજસત એટલે કે તે બધી વસ્તુઓ કે જેને શરીરત અસ્વચ્છ માને છે.

નજિસ વસ્તુઓ એ છે કે જે બીજી વસ્તુઓને નજિસ બનાવી દે :

- જ્યારે તે વસ્તુઓ ભીની હોય.
- જ્યારે તે વસ્તુઓને કોઈ અન્ય નજિસ વસ્તુ અડી ગઈ હોય.

નજસતવાળી કેટલીક વસ્તુઓ આ છે :

- પેશાબ
- પાયખાનું
- લોહી
- સુવ્વર
- કૂતરો

સબક 11: મુતલહેરાત

મુતલહેરાત એવી વસ્તુઓને કહેવાય છે કે જે નજિસ વસ્તુને પાક કરી દે છે.

બાર પ્રકારની મુતલહેરાત છે, પરંતુ સૌથી વધારે ઉપયોગી મુતલહેરા પાણી છે.

પાણી બે પ્રકારનું હોય છે :

- ખાલિસ
- મુઝ્અફ્ફ

‘ખાલિસ પાણી’ તેને કહેવાય છે કે :

- જેનો રંગ, સ્વાદ અને સુગંધ બદલાયેલો ન હોય.
- ખાલિસ પાણી નજિસ વસ્તુઓને પાક કરી દે છે. દા.ત., નળનું પાણી.

‘મુઝ્અફ્ફ પાણી’ તેને કહેવાય છે કે :

- જેની અંદર કોઈ અન્ય વસ્તુ ભળી જવાથી તેનો રંગ, સ્વાદ અને સુગંધ બદલાઈ જાય.
- મુઝ્અફ્ફ પાણી નજિસ વસ્તુઓને પાક કરી શકતું નથી.

- મુઝ્ઝાફ પાણી નજિસ વસ્તુઓના સંપર્કમાં આવીને પોતે પણ નજિસ થઈ જાય છે.

દા.ત., લીંબુ પાણી.

સબક 12 : તહારત

આપણે જ્યારે નમાઝ પઢતાં પહેલાં વુઝૂની તૈયારી કરીએ ત્યારે આપણે ચકાસી લેવું જોઈએ કે આપણા કપડાં ન કેવળ સ્વચ્છ છે બલ્કે પાક પણ છે.

જ્યારે આપણા શરીર ઉપર અથવા કપડાં ઉપર મેલ લાગી ગયો હોય તો આપણે તેને ધોઈ નાખીએ છીએ અને આપણે કહીએ છીએ કે આપણું શરીર અથવા કપડાં સ્વચ્છ થઈ ગયાં, પરંતુ જ્યારે કોઈ નજિસ વસ્તુ આપણા સંપર્કમાં આવી જાય તો એક ખાસ રીત છે કે જેના વડે આપણું શરીર અથવા આપણાં કપડાં ન કેવળ સ્વચ્છ કરી દેવાય છે બલ્કે પાક પણ કરી દેવાય છે.

જ્યારે પેશાબના કારણે આપણું શરીર અથવા આપણાં કપડાં નજિસ થઈ જાય તો આપણે શરીર ઉપરથી નજસત ધોઈ નાખવી જોઈએ અને કપડાંને બે વાર ધોઈ નાખવાં જોઈએ.

સબક 13 : નમાઝની તૈયારી

નમાઝ પઢતાં પહેલાં આટલી વાતોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ :

- આપણું શરીર સ્વચ્છ અને પાક હોવું જોઈએ.
- તહારત - આપણે વુઝૂ કરેલું હોવું જોઈએ.
- આપણાં કપડાં પાક હોવાં જોઈએ.
- કિબ્લા - આપણને કિબ્લાની દિશાની ખબર હોવી જોઈએ.
- નમાઝ માટેની જગ્યા પાક હોવી જોઈએ અને જગ્યા ગરબી હોવી જોઈએ નહીં.
- નમાઝનો સમય - આપણને નમાઝ અદા કરવાના સાચા સમયની ખબર હોવી જોઈએ.

સબક 14 : વુઝૂને તોડવાવાળી વસ્તુઓ

- પાયખાનામાં જવું.
- હવાનું નીકળવું.
- સૂઈ જવું.
- બેભાન થઈ જવું.

સબક 15 : સંપૂર્ણ વુઝૂ

નિયત : હું વુઝૂ કરું છું નમાઝ માટે વાજિબ કુર્બતન ઈલલાહ.

સુન્નત કાર્યો :

- બે વખત કાંડા સુધી હાથ ધોવા.
- ત્રણ વખત કોગળા કરવા.
- ત્રણ વખત નાકમાં પાણી નાખવું.

વાજિબ કાર્યો :

- કપાળથી દાઢી સુધી બે વખત મોઢું ધોવું.
- કોણીથી આંગળીઓના ટેરવા સુધી બે વખત હાથ ધોવા.
- માથાનો મસ્હ - માથાના તાળવાથી વાળ ઊગવાની કિનારી સુધી એક વખત મસ્હ કરવો.
- પગની આંગળીઓના ટેરવાથી પંજના સાંધા સુધી એક વખત મસ્હ કરવો.

સબક 16 : નમાઝને તોડવાવાળી વસ્તુઓ

કેટલીક વસ્તુઓ કે જે નમાઝને બાતિલ કરી નાખે છે :

- વુઝૂને બાતિલ કરનારી બધી વસ્તુઓ. દા.ત., પાચખાનામાં જવું, વગેરે.
- કિબ્લાથી મોઢું ફેરવી લેવું.
- ખાવું અને પીવું.
- બોલવું - સિવાય કે કોઈ તમને સલામ કરે તો સલામ કહીને જવાબ આપવો.
- હસવું.
- જાણી જોઈને હાથ બાંધી દેવા.

સબક 17 : નમાઝનો સમય

અલ્લાહે આપ્ના દિવસમાં એટલા માટે નમાઝના જુદા જુદા સમય નક્કી કર્યા છે કે એ આપણને યાદ અપાવે છે કે હું તમારી મદદ માટે મોજૂદ છું, ફક્ત તમારા માગવાની વાર છે.

નમાઝના સમય વિસ્તારથી :

- ફજની નમાઝ : સુબહ સાદિકથી સૂર્યોદય સુધી.
- ઝોહરૈનની નમાઝ : બપોરથી લઈને સૂર્યાસ્ત સુધી.
- મગરેબૈનની નમાઝ : સૂર્યાસ્ત એટલે કે આકાશમાંથી લાલ રંગનો પ્રકાશ ચાલ્યો જાય ત્યારથી લઈને મધ્યરાત્રી સુધી.

જો કે અલ્લાહે આપણને નમાઝ પઢવા માટે આટલો બધો સમય આપ્યો છે તેમ છતાંય આપણે નમાઝનો સમય શરૂ થાય કે તરતજ નમાઝ પઢી લેવી જોઈએ. તે સમયને ફઝીલતનો એટલે શ્રેષ્ઠતાનો સમય કહેવાય છે કારણ કે અલ્લાહે આપણને મોડું કર્યા વગર બધી નેઅમતો આપી દીધી છે, માટે આપણે પણ મોડું કર્યા વગર નમાઝ અદા કરી લેવી જોઈએ.

સબક 18 : નમાઝની નિયત

નિયત એટલે કે ઈરાદો. તમે કયું કાર્ય કરવાના છો.

કોઈ પણ કાર્ય કરતાં પહેલાં તમારે નિયત કરી લેવી જોઈએ, પછી ભલેને તે કાર્ય તમારી જીવન જરૂરિયાતનું કેમ ન હોય. દા.ત., જમવું.

અને તમે કોઈ પણ કાર્ય કરતા હો તો તમારી નિયત 'કુર્બતન ઈલ્લાહ' જ હોવી જોઈએ.

આવી રીતે તમને તમારા કાર્યનો બદલો મળશે.

શરીઅતનાં જે કાર્યો કરવાં તમારા ઉપર ફરજ છે, તેની નિયત વાજિબ હોય છે.

વાજિબ એટલે તમારે તે કરવું ફરજ છે. દા.ત., નમાઝ

તમે જ્યારે નમાઝની નિયત કરો ત્યારે આટલી બાબતો ધ્યાનમાં રાખો :

- તમે કઈ નમાઝ પઢવાના છો તે બાબત તમારે કહેવી જોઈએ.

- નમાઝ વાજિબ છે કે મુસ્તહબ તે પણ તમારે કહેવું જોઈએ.
- નમાઝ સમય પર છે કે કઝા છે તે પણ તમારે કહેવું જોઈએ.
- તમારે ‘કુર્બતન ઈલ્લાહ’ પણ કહેવું જોઈએ.
- તમારે ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે નમાઝ પૂરી થતાં પહેલાં તમારી નિયત બદલાઈ ન જાય.

વાર્તા : નિયત વિષે

એક ઈબાદતગુઝાર માણસ હતો કે જે સવારે વહેલો ઊઠીને ફજની નમાઝ પહેલાં તહજજુદની નમાઝ પઢતો હતો.

એક દિવસે તે મસ્જિદમાં નમાઝ પઢી રહ્યો હતો કે પાછળથી તેને કોઈ અવાજ સંભળાયો. તેણે વિચાર કર્યો કે કોઈ મસ્જિદમાં આવ્યું છે, એટલે તેણે પોતાની નમાઝ ધીમે ધીમે અને વધારે સારી રીતે પઢવાનું શરૂ કરી દીધું કે જેથી આવનાર માણસ પ્રભાવિત થઈ જાય.

તેણે પોતાની નમાઝ ખૂબ જ સુંદરતાથી ધીમે ધીમે અને એક એક શબ્દનો સ્પષ્ટ રીતે ઉચ્ચાર કરીને પૂરી કરી. તેને દરરોજ કરતાં નમાઝ પૂરી કરવામાં બમણો સમય લાગ્યો.

છેવટે જ્યારે તેણે નમાઝ પૂરી કરી દીધી અને કોણ આવ્યું છે તે જોવા પાછળ ફર્યો તો તેણે જોયું કે મસ્જિદના સહનમાં એક કૂતરો આવીને બેઠો હતો.

પેલા માણસે વહેલી સવારે ઊઠીને આટલી બધી મહેનત કરીને નમાઝ એક કૂતરા ખાતર પઢી હતી.

જો તમારે જોવું હોય કે તમારી નિયત 'કુર્બતન ઈલલાહ' છે કે નહીં તો તમે ચકાસણી કરી જુઓ કે જ્યારે તમે નમાઝ એકલા ઘરમાં પઢતા હો અને મસ્જિદમાં પઢતા હો એ બન્ને નમાઝોમાં ફેર તો પડતો નથીને ? જો ફેર પડી જતો હોય તો તમારી નિયત 'કુર્બતન ઈલલાહ'ની નથી.

યાદ રાખો કે જો તમે અલ્લાહ સિવાય બીજા કોઈ માટે નમાઝ પઢતા હો તો તેનો સવાબ તમને નહીં મળે.

સબક 19 : તા'કીબાત - તસ્બીહ

તા'કીબાત એટલે નમાઝ પછી કુરઆનની તિલાવત, દુઆ, તસ્બીહ અને ઝિયારત.

આપણે નમાઝ પછી જે તસ્બીહ પઢીએ છીએ તેને તસ્બીહે જનાબે ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલૈહા કહેવાય છે કારણ કે હઝરત બીબી ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલૈહાના વાલિદ રસૂલુલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આવેહી વસલ્વમએ તસ્બીહ તેમને ભેટ તરીકે આપી હતી.

નમાઝ જાણે કે સુંદર ફૂલ છે અને તસ્બીહે જનાબે ફાતેમા તે ફૂલની ખુશબૂ છે.

એટલે દરેક નમાઝ પછી આપણે તસ્બીહે જનાબે ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહા પઢવી જોઈએ કારણ કે આપણે આપણી નમાઝને સુંદર ખુશબૂવાળા ફૂલ જેવી બનાવવી છે.

તસ્બીહે જનાબે ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલૈહા આ મુજબ છે :

اللَّهُ أَكْبَرُ

અલ્લાહ સૌથી મોટો છે.

૩૪ વખત

الْحَمْدُ لِلَّهِ

બધી પ્રશંસા અલ્લાહની છે.

૩૩ વખત

سُبْحَانَ اللَّهِ

પાક છે અલ્લાહ.

૩૩ વખત

તસ્બીહ પઢી લીધા પછી તમારે સિજદામાં જઈને બધી નેઅમતો માટે અલ્લાહનો શુક્ર અદા કરવો જોઈએ અને અલ્લાહ પાસે તમારે તમારી મુરાદો માગવી જોઈએ.

ઝિયારત :

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَدِيجَةَ الْكُبْرَى

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَسَنَ الْمُجْتَبَى

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى التَّسْعَةِ الْمَعْصُومِينَ مِنْ

ذُرِّيَّتِكَ، عَلِيِّ ابْنِ الْحُسَيْنِ، وَمُحَمَّدِ ابْنِ عَلِيٍّ، وَجَعْفَرِ ابْنِ مُحَمَّدٍ، وَمُوسَى ابْنِ

جَعْفَرٍ، وَعَلِيِّ ابْنِ مُوسَى، وَمُحَمَّدِ ابْنِ عَلِيٍّ، وَعَلِيِّ ابْنِ مُحَمَّدٍ، وَالْحَسَنِ ابْنِ عَلِيٍّ،

وَالْحُجَّةَ ابْنَ الْحَسَنِ عَجَّلَ اللَّهُ فَرَجَهُ، وَسَهَّلَ اللَّهُ مَخْرَجَهُ وَظُهُورَهُ

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

સબક 20 : નમાઝ કેવી રીતે પઢવી

કયામ : કયામ એટલે ઊભા રહેવું.

કયામમાં આટલું કરો :


1. નિયત કરો,
2. તક્બીરતુલ એહરામ કરો અને
3. બે સૂરા પઢો.

નિયત :

હું નમાઝ પઢું છું.....સ્કાત.....ની વાજિબ અથવા સુન્નત કુર્બતન ઈલલ્લાહ

તક્બીરતુલ એહરામ : **اَللّٰهُ اَكْبَرُ**

બે સૂરા : સૂરએ ફાતેહા અને બીજો કોઈ પણ સૂરો.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ 

أَحْمَدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾

مَا لِكَ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٤﴾

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ﴿٧﴾

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٨﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٩﴾

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١٠﴾

اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿١١﴾

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿١٢﴾

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿١٣﴾

કયામ મુત્તસિલ બરુકૂઅ : બે સૂરા પછી બે ઘડી ચૂપચાપ ઊભા રહેવું.

اللَّهُ أَكْبَرُ

રુકૂઅ :

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ (ત્રણ વખત પઢવું)

રુકૂઅ પછીનો કયામ :

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ

اللَّهُ أَكْبَرُ

સજ્દા :

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ (ત્રણ વખત પઢવું)

કબીદ :

اللَّهُ أَكْبَرُ

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

اللَّهُ أَكْبَرُ

બીજો સજ્દો :

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ (ત્રણ વખત પઢવું)

બીજા સજ્દા પછીનો કબીદ :

اللَّهُ أَكْبَرُ

બીજી રકાત માટે ઊભા થતાં થતાં :

بِحَوْلِ اللَّهِ وَقُوَّتِهِ أَقُومُ وَأَقْعُدُ

બીજી રકાતમાં સૂરએ ફાતેહા અને સૂરએ ઇખલાસની તિલાવત પછી **اللَّهُ أَكْبَرُ** કહી દુઆએ કુનૂત પઢવું.

કુનૂત :

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ
لَنَا وَارْحَمْنَا، وَعَافِنَا وَأَعْفُ عَنَّا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ

અથવા

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

રુકૂઅ - કયામ - સજ્દા - કઊદ - સજ્દા - કઊદ બિલકુલ પહેલી રકાતની જેમ બજાવી લાવવા.

- જ્યારે તમે કઊદમાં હો ત્યારે બીજી અને છેલ્લી રકાતમાં તશલુદ પઢો.
- જો નમાઝ બે રકાતની જ હોય તો બીજી રકાતમાં તશલુદ અને સલામ બન્ને પઢી લો.

તશલુદ :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ
إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

તશલુદ પછીની ત્રણ સલામ :

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ
السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

પછી હાથ ઊંચા કરીને ત્રણ વખત **اَللّٰهُ اَكْبَرُ** પઢવું.

ત્યાર બાદ ત્રણ વાર આ મુજબ પઢવું :

اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ،
وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

ત્રીજી અને ચોથી સ્કાતમાં ત્રણ વખત ‘તસ્બીહાતે અર્બઆ’ અથવા ‘અલ્હમ્દોલિલ્લાહ’ પઢી શકે છે.

તસ્બીહાતે અર્બઆ :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

સબક 21 : રોઝા

સૌમ એટલે રોઝો.

રોઝો એટલે ખાવા પીવાનું બંધ કરી દેવું. રોઝો એટલે આપણે સુબહે સાદિક (સાચી સવાર એટલે કે સુબહની નમાઝના સમય)થી લઈને મગરિબ સુધી (સૂર્યાસ્ત સુધી) ખાવા પીવાનું બંધ રાખીએ.

રમઝાન મહિનામાં રોઝા રાખવા ‘વાજિબ’ છે.

રમઝાનનો મહિનો ઈસ્લામી વર્ષની અંદર સૌથી પાક મહિનો છે.

માહે રમઝાનની નેઅમતોમાંથી એક નેઅમત ‘લૈલતુલ કદ્ર’ નામની ખાસ રાત્રી છે. આ રાત્રી ખાસ એટલા માટે છે કે કુરઆને મજીદ તેની અંદર નાઝિલ થયું હતું.

આ મહિનાની અંદર કોઈ પણ કાર્યનો પછી તે સારું હોય કે ખરાબ, વધારે બદલો મળે છે. દા.ત.,

- કુરઆને મજીદની તિલાવત ગમે ત્યારે કરીએ તો એ સારી વાત છે, પરંતુ તેની તિલાવત

રમઝાન મહિનામાં કરવી અનેક ગણી સારી વાત છે.

- તમારા માબાપની સેવા કરવી હંમેશા સારી વાત છે, પરંતુ રમઝાન મહિનામાં તેમની સેવા કરવી અનેક ગણી સારી વાત છે.

રોઝો ફક્ત એને જ નથી કહેવાતો કે આપણે આખો દિવસ ભૂખ્યા અને તરસ્યા રહીએ, પરંતુ તેમાં દરેક ‘હરામ’ કાર્યથી દૂર રહેવું જોઈએ. દા.ત.,

- આપણે કોઈની રજા લીધા વગર કોઈની વસ્તુ ઉપાડી લેવી ન જોઈએ.
- જુઠ્ઠું ન બોલવું જોઈએ.
- સ્વાર્થી ન બનવું જોઈએ.

આપણે રમઝાન મહિનામાં નીચે મુજબના કારણોસર રોઝો રાખીએ છીએ :

- અલ્લાહની રજા પામવા માટે આપણે આપણા ઈરાદાને મક્કમ બનાવી શકીએ છીએ.
- જે લોકો પાસે ખાવા પીવાની પૂરતી વસ્તુઓ નથી આપણે તેમના દુઃખને સમજી શકીએ છીએ.
- રોઝામાં આપણે અલ્લાહને વારંવાર યાદ કરી શકીએ છીએ.
- આપણી પાચનશક્તિને સુધારી શકીએ છીએ.
- આપણી જીવનશૈલીને સુધારીને સારા મુસલમાન બની શકીએ છીએ.